

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 28 września 2020 r.

**Opinia uzupełniająca do ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych
innych ustaw (druk nr 209)**

Uwagi ogólne

1. Notyfikacja ustawy – w trakcie prac legislacyjnych nad ustawą o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw w Sejmie i Senacie podnoszona była kwestia konieczności notyfikacji technicznej projektu tej ustawy Komisji Europejskiej. Należy więc zaznaczyć, że z opinii Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu z dnia 15 września 2020 r. (BAS-WAPM-1935/20) wynika, że ustawa ta, w zakresie w jakim wyklucza prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt przez przedsiębiorców oraz wprowadza zakaz chowu i hodowli zwierząt futerkowych, podlega notyfikacji technicznej. Notyfikacja powinna być dokonana zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, wdrażającego dyrektywę (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego. Zgodnie z § 8 ust. 3 przywołanego wyżej rozporządzenia notyfikacji dokonuje się w terminie umożliwiającym uwzględnienie uwag i wprowadzenie zmian w notyfikowanym akcie prawnym. Mimo tego ustawa nie została skierowana do notyfikacji, o czym świadczy również niezamieszczenie w niej odnośnika informującego o dokonaniu notyfikacji Komisji Europejskiej. W związku z tym należy zwrócić uwagę na konsekwencje, jakie będą się wiązać z wejściem w życie przepisów, które mimo obowiązku nie zostały notyfikowane Komisji Europejskiej:

- 1) w orzecznictwie TSUE przyjmuje się, że przepis prawa krajowego, który nie został prawidłowo notyfikowany Komisji Europejskiej, nie może być stosowany wobec jednostki (np. wyrok z 8 listopada 2007 r. w sprawie C-20/05 Schwibbet), nawet jeżeli nie jest on sprzeczny z materialnymi regulacjami prawa UE (np. wyrok z 1 czerwca 1994 r. w sprawie Komisja przeciwko Republice Federalnej Niemiec, C-317/92), w takiej sytuacji jednostki mogą powoływać się przed sądami na niedochowanie przez państwo obowiązku notyfikacji, a sądy krajowe powinny odmawiać stosowania nienotyfikowanych przepisów technicznych;
 - 2) Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 20 lutego 2020 r. II GSK 4737/16 uznał, że „Zaniechanie realizacji obowiązku notyfikacji przepisów technicznych nie uzasadnia odmowy stosowania przepisów, które charakteru takiego nie mają tylko na tej podstawie, że zawarte zostały w tym samym akcie prawnym, to jest w akcie, który z uwagi na zawarcie w nim przepisów technicznych notyfikacji tej podlegał. Sąd krajowy ma bowiem obowiązek odmowy stosowania jedynie nienotyfikowanego przepisu technicznego.”.
2. Na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej w dniu 23 września 2020 r. podniesiona została wątpliwość, czy w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2014 r. sygn. akt K 52/13 (uznającym, że art. 34 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt w zakresie, w jakim nie zezwala na poddawanie zwierząt szczególnym sposobom uboju przewidzianym przez obrządku religijne związków wyznaniowych o uregulowanej sytuacji prawnej jest niezgodny z art. 53 ust. 1, 2 i 5 Konstytucji) po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 18 września 2020 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw będzie możliwe prowadzenie uboju bez ogłuszenia zwierząt celem eksportu mięsa pochodzącego z tego uboju. Należy więc zaznaczyć, że po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 18 września 2020 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw nie będzie możliwe prowadzenie uboju bez ogłuszenia zwierząt, których mięso jest przeznaczone na eksport. Możliwość taką wykluczać będą przepisy art. 34 ust. 1 i 3a ustawy o ochronie zwierząt. Nie ma natomiast żadnych podstaw do twierdzenia, że ww. wyrok Trybunału Konstytucyjnego uznaje za niezgodne z Konstytucją przepisy, które zabraniają uboju bez uprzedniego pozbawienia świadomości zwierzę, których mięso jest przeznaczone na eksport. Przeciwnie, w uzasadnieniu do omawianego wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż „Z uwagi na treść wniosku oraz związanie Trybunału Konstytucyjnego jego

granicami, należy już na samym początku podkreślić, że zakres orzekania w niniejszej sprawie obejmował wyłącznie odpowiedź na zasadnicze pytanie: Czy obwarowany sankcjami karnymi, bezwzględny zakaz uboju rytualnego jest zgodny z powołanymi wzorcami kontroli, w tym art. 53 ust. 1, 2 i 5 Konstytucji i art. 9 Konwencji? Natomiast poza zakresem postępowania pozostały kwestie wprawdzie związane z zagadnieniem poddanym kontroli Trybunału, ale z istoty rzeczy pochodne, a zatem między innymi finalne przeznaczenie mięsa uzyskiwanego z uboju, łącznie z eksportem.”.

Uwagi szczegółowe

1. Art. 1 pkt 13 lit. a, art. 34 ust. 3a i 3b – z proponowanych przepisów art. 34a ust. 3a i 3b ustawy o ochronie zwierząt wynika, że w przypadku poddawania zwierząt szczególnym sposobom uboju przewidzianym przez związki wyznaniowe ubój nie musi być przeprowadzony po pierwsze w ubojni, po drugie przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje. Należy więc zaznaczyć, że rozwiązanie takie jest niezgodne z art. 4 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania, który stanowi, że w przypadku zwierząt poddawanych ubojowi według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne wymogi określone w ust. 1 tego artykułu nie mają zastosowania (uśmiercanie zwierząt po uprzednim ogłuszeniu) pod warunkiem, że ubój ma miejsce w rzeźni.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13 w lit. a, ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Wymogu pozbawienia świadomości określonego w ust. 1 nie stosuje się w przypadku poddawania zwierząt szczególnym sposobem uboju przewidzianym przez obrządek religijny związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej, działającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wyłącznie na potrzeby jego członków, zwanym dalej „ubojem bez ogłuszenia”.”.

2. Art. 1 pkt 17–19, rozdziały 10b–10d – zakres regulacji pkt 17 powinien obejmować dodanie trzech rozdziałów 10b–10d i to nie po art. 34c, lecz po rozdziale 10a. Zgodnie z przyjętą praktyką, nowa jednostka systematyzacyjna (w rozpatrywanym przypadku rozdziały), jest dodawana po jednostce systematyzacyjnej, która już występuje w zmienianej ustawie i bezpośrednio poprzedza dodawaną jednostkę systematyzacyjną. Jako przykład można wskazać art. 2 opiniowanej ustawy, który w Kodeksie postępowania cywilnego w księdze pierwszej po tytule IIIb dodaje tytuł IIIba.

Jednocześnie skreślenia wymagają polecenia nowelizacyjne w pkt 18 i 19 dodające do ustawy o ochronie zwierząt rozdziały 10c i 10d.

Propozycja poprawki:

w art. 1:

- a) w pkt 17 polecenie nowelizacyjne otrzymuje brzmienie: „po rozdziale 10a dodaje się rozdziały 10b–10d w brzmieniu:”;*
- b) skreśla się polecenia nowelizacyjne w pkt 18 i 19 oraz ich oznaczenia.*

Sławomir Szczepański

Główny legislator